

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

An mutuans mutuatarium licitè possit obligare ad secundum mutuum
assecurandum, & de contractibus assecurationis nauium, & vitæ
hominum. Cap. LXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

(quia ex meo fit tuum quod tibi mutuo) quod tanquam de re per mutuum facta tua possis pro libito non negotiari, sed eam ludere vel in alios vsus distrahere.

¶ Neque licet arguere quod ratione cōtractus societatis saluo capitali (quod non licet) velit expetere lucrū, quia bene ait Metina non ratione contractus societatis tantum expetit illud modicum lucrum, sed ratione contractus asscurationis pro quo soluit, & ratione venditionis lucri verisimilis pro minori certo.

¶ Neque licet iam arguere, vt arguebat Sotus & Victoria in contra quod ratione suscepti periculi à socio, socius sit dominus absolutis illius pecuniæ, ac per consequens quod nō contractus societatis est, sed mutui, quia bene & iudicē ad hoc respondet Nauarrus, quod suscipio periculi pecuniæ positæ in negotiatione non transfert dominium absolutum, quasi per mutuum in socium eam recipientem & pro pretio asscurantem eam, quia potest tradens illam, illum compellere vt negotietur cū ea, & cum hoc onere trāsferre potest quod quidem onus nullquam imponitur in mutuo.

¶ Sed quia conditiones hæ parum curantur, res est intolerabilis & plena periculi talis contractus.

¶ Porro talis est etiam contractus Italiae vt fertur vsitatus vbi pro certa quantitate pecuniæ quæ salua postea redēda est, quam quis tradit hospiti suo, ab eo recipit sustentationis alimenta salua sibi sua sorte. Illicitus est contractus quandoquidem prædictæ cōditiones nō obseruantur, neq; attenduntur, & insuper pecunia sic tributa est per exigua summa, & alimonia, quæ inde ea salua, sumitur, reputatur vt magnū lucrū. Et per has conditiones hic commemoratas argumentorum quæ Victoria & Sotus aduersus excogitarunt quæ in principio fuere posita; manet vis eneruata ita vt alia solutione non egeant.

¶ *An mutuanus mutuatarium licitè possit obligare ad secundum mutuum asscurandum, & de contractibus asscurationis nauis, & vita hominum.*

C A P. LXXIII.

¶ Complenda quia nobis est materia hæc de asscuratione, quæ semel disputati cepta est, dissolquenda nō
F 4 bis hic

bis hic sunt nonnulla occurrentia dubiola. Et primò omnium dicimus, quòd mutuante obligare mutuarium obligatione ciuili, vt secum affecurationis contractum conficiat super pecuniam sibi mutuata, res est quæ vsura non vacat quia ratione mutui, expetit illam obligationem pretio extimabilem.

a Sotus de iust. & iur. lib. 6. q. 7. ar. vltimo. ¶ Secundò, quia secundum Sotum* non sunt hic misedæ vafricies, & imposturæ quæ in aliis contractibus vsu euenire solent, quia primò iniustissimus contractus est si is, qui in bonis nihil habet, periculum nauis velut in se suscipere hac ductus spe quod si salua fuerit, inde habebit mercedem, si autem perierit, abdet se fugiens, aut bonis cedit, iniustissimus est postquam reuera vult se exponit periculo, atque adeo cõtra iustitiam mercedem postulat, ita Sotus.

¶ Deinde tenuit hoc Victoria, adiiciens quod de factis iste nullam præstat securitatem. Vnde sicut vacans ludus, qui nihil potest perdere nihil subinde potest ex ludo lucrari, sic prorsus affecurans nauim pro mercede, cum nihil habet in bonis, quod possit perdere, neque illam mercedem potest lucrari contra alios dicentes, quod quia potest pro tali affecuratione carceri tradi, & quia veniens ad pinguiorem fortunam, tenetur nauim naufragio peruentem soluere, idè potest mercedem non restituere, sed respondit frater Ioannes à Peña, quod ratione delicti, & fraudis in sic affecurando commissi mancipari potest carceri, & ratione damni tenetur veniens ad pinguiorem fortunam damnum resarcire.

¶ Sed ego dico, quod quia naufragium passo partem restorationis affert suum fraudulentum affecuratore carceri detineri, & talem fraudulentum affecuratore peruenire ad tam pinguiorem fortunam postea, vt tantum damnum naufragij nauis possit resarcire integre, valde accideñtarium est, idè iniustissimus affecuratore est teneturque mercedem ante solutam restituere.

¶ Sed quid si aliquis affecurator solum habet in bonis 500. affecuratque 1000. in salua naui pro mercede. 100. sibi oblata, an possit illa. 100. pro mercede affecurationis sibi exposcere? Et videtur quod non, quia non suppetat illi in bonis, nisi vnde solam dimidiam nacturam resarcire

assuratae soluendo esse possit.

¶ Igitur ad casum probabilius dicitur quod tunc siue merces assurentur sint collocatae in pluribus nauibus, siue in vna, non potest recipere pro mercede assurancementis nisi partem mercedis pro rata bonorum, quae sibi ad assurentum haec bona aliena suppetebat, quia dantur ista pecunia pro assurancementis mercium: ac si essent in vna nauis, ita quod idem reputatur.

¶ Sed certe licet sic videatur diffiniri in quibusdam scriptis, quae circumferuntur nomine fratris Ioannis de la Peña, sed probabile etiam (vt ipse fatetur) apparet, quod si merces sint constitutae in pluribus nauibus, & in vna nauis pereat medietas mercium, alia medietate in alia nauis, non pereunte & manente salua, licet securitatem praestans, solium haberet in bonis ad persoluendam medietatem possit mercedem pro rata saluante medietatis percipere, neque de hoc multum dubitatur. Imò aliqui dicunt, quod quia non est probabile quod simul, & semel plures naues pereant, possit tunc integram recipere mercedem si saluae fuerint. Sed hoc non reputo verum, quia non obstante hoc de facto non habes in bonis nisi 500. nisi quoad medietatem, erga merces valentes mille, securitatem de facto praestat: licet probabile fuerit quod simul, & semel plures naues non pereant, & quia tunc tanto minus mercedis pro hoc meretur quanto minus est periculi.

¶ Sed etiam hic inquiri consuevit vtrum qui in se recepit pro mercede periculum nauis nauigantis ad vnum portum, si postea dirigit cursum ad alium, vbi subiit naufragium, vel si onuste mercibus nauis periculum in se suscepit, postea quae missa cum sit vacua in scopulos cum impetit perit, teneatur iacturam illius soluere. Sunt qui in primo casu concedunt cum Soto quod si dominus nauis nauis ad alium portum minus fidum dirigit, quam ad illum qui fuerat in contractu assurancementis expressus, susceptor periculi ei ad iacturam nauis non tenetur quae omnia in contractu debent liquere.

¶ Tandem in secundo casu, sine distinctione solent asserere quod talis nauis vacuae missae pereuntis, iacturam non tenetur susceptor periculi, seu assurentor illius resarcire, tamen quia si iste praestator securitatis illud sciret, nusquam

illum contractum iniret timēs nō fore tāta curā, nau-
gatori seruare nauim vacuam præsertim putridam, quā
maior cura solet adhiberi, quando nauis est onusta mer-
cibus. Quin vero timenda esset fraus, ne cōsulto eā se-
mergi sineret vt lucraretur 20: millia iā assureata. Verū
tamen nos cū Soro hoc dicimus esse verum, quando do-
minus nauis deciperet assureatorem absentem à portu,
dicens esse onustam mercibus, eū vacua esset transimē-
da. Cæterū in casu quo non est deceptus sic assureator,
sed sciens prudensque id fecit, tenetur iacturam nauis,
quam sciuit vacuam refarcire si pereat, quia contractus
hic est veluti genus quoddā vadiationis, seu depositio-
nis, quia eodem modo depositum possent facere seu va-
diationem alijs, ad quos salus, vel submersio nauis nihil
attinet, dicendo si salua ad portum applicuerit, dabo ti-
bi centum, sin minus dabis mihi mille.

b Syluest.
verbo, Ne-
gociatio. §.
4.

¶ Ex prædicto dubio, & aliud quoque pullulat. An con-
tractus iste assureationis sit licitus in alijs quoque re-
bus quam in mercibus. Nam sunt quidā, vt refert Syluest.
qui negant posse quemquam assureare alterius vitam.
Nam posset subesse periculum, vt alter cuius interet,
optare teius mortem.

¶ Respondet Sorus, quia hic non agimus de contra-
ctibus quatenus ex mala intentione admixta, vel circums-
stantia sunt contra charitatem, sed quatenus isti contra-
ctus sunt vsurarij, & cōtra iustitiam, dicimus quod talis
contractus assureationis vitæ ex sua natura, & ex ob-
iecto semper iustus est, & talis manet, licet mala admiscer-
tur circumstantia. Imò interdum in republica proficuum
esse poterit, vt exemplificat Sorus in casu, quo filius fa-
milias ex me mutuum petit, qui si præmaturè prius patre
suo mortè obierit mihi non soluet: si autem fuerit se-
perstes, in tuto sunt mei nūmi, vererem mutuare illi, nisi
mercator aliquis accederet, qui vitam illius si filij famulus
securā faceret. Eodem modo licet assureare quid incertū,
quod est euēturū, scilicet quod erit terræ proventus vete-
res, quod nascetur prægnanti filius masculus, & similia.

¶ Sed tandem aduertito, quod quia fideiussio quodam
modo quidam modus est assureationis, licetū est fidei-
iussori, pro obligatione, fideiubendi, aliquid moderatum
accipere.

accipere à debitore ultra sortem, si eam pro eo soluerit, ratione obligationis, qua ad soluendum se pro illo obligat sine nota usurae, quia hic non est mutuum, quia fideiussor nihil recipit à debitore, quod sit ei redditurus. Sed non licet pro ipsa virtute fidelitatis, seu veritatis, qua promittit se defectu debitoris soluturum, aliquid recipere, neque etiam licet, si adsit fraus, vt quando talis fideiussor conuenit cum creditore, ne credat sine fideiussore, vt ex hoc fideiubendo lucretur aliquid quod proculdubio dolum inuuit.

(De usura ratione anticipata solutionis, & de reuenditoribus inuenerentibus merces maxime triticum, & annonam. Et de quibusdam casibus praetactis à Corduba in tractatu de casibus conscientia.)

C A P. LXXIII.

Q. 1.

Quoniam omnes pessimos modos usurae, ad eos sugillandum venari contēdimus, iam nūc de eo modo usurae, quae in emptione anticipata solutione cōtingit edisserere paramus: nec enim (& si de anticipata solutione lanarū dixerimus supra) illic omnia attinentia ad hanc materiam discussa reliquimus, quare hic specialiter quaeritur, vtrū qui anticipata solutione emit triticum quamlibet mensuram pro .7. argētis, si postea triticum tempore messis tradendum tunc valorem .14. argenteorum obtinuerit, citra culpae usuram, illas mensuras tali anticipato pretio minori solutas possit recipere? Et videtur quod certe licite possit quia talis emptor pro .7. aequali se videtur exposuisse lucrandi, & perdēdi periculo. Propter hoc argumentum religiosi professores alterius ordinis approbarunt quendam contractum, qui cum de eo fuisset rogatus, circumstantiaque omnes illius contractus introspexissent contrariam prorsus tulerunt sententiam. Cumque delatus esset per viam litis ad regalem audientiam casus, ibi iuxta meam sententiam fuit reprobatus.

¶ Igitur antequam quaestionem absoluauius, quaedam praebula praenotanda sunt à nobis praeciēda. Primum est, quod per leges Castellae, tritici anticipata emptio ad reuendendū est prohibita, & etiā pro sua domo: nisi pretio quo viginti dies ante, aut viginti post saecrum diem